

T.B.M.M.
ÇUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21 Ekim 2025
Sayı : 852

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Nadir Toprak Elementlerinin Ülke Yararına Kullanılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Özgür ÖZEL

Manisa Milletvekili

CHP Genel Başkanı

Murat EMİR

Ankara Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN

İstanbul Milletvekili

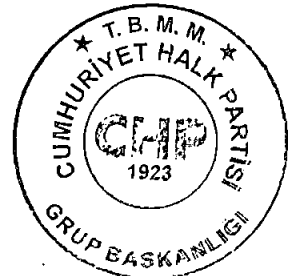
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR

Mersin Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 22-10-2025	Esas No: 2/3332

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
21 Ekim 2025
Numara:

T B M M GENEL BAŞKANLIK
21 Ekim 2025
İş: 121517

GENEL GEREKÇE

Nadir Toprak Elementleri (NTE), modern sanayi, savunma, enerji ve yüksek teknoloji üretiminin temel girdileri arasında yer alan stratejik madenlerdir. Türkiye, başta Eskişehir-Beylikova sahası olmak üzere dünya ölçeğinde önemli düzeyde nadir toprak elementleri rezervine sahip olmasına rağmen, bugüne kadar söz konusu kritik madenlerin katma değerli üretimi adına yalnızca pilot tesis düzeyinde kalınmış, endüstriyel üretim aşamasına geçilememiştir.

Bu kanun teklifiyle, Nadir Toprak Elementlerinin devlet eliyle işletilmesi, hammadde halinde yurtdışına satışının yasaklanması ve mevcut özel ruhsatların iptali öngörülerek, stratejik öneme sahip bu kaynakların ulusal çıkarlar doğrultusunda, yerli sanayiye ve teknoloji üretimine katkı sağlayacak şekilde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Böylece Türkiye'nin maden politikası, dışa bağımlılığı azaltacak, katma değeri yüksek üretimi teşvik edecek ve milli güvenliği önceleyen bir yapıya kavuşturulacaktır. Mevcut iktidar bu stratejik madenleri işleyip yüksek katma değerli ürünler üretmek yerine, hammadde halinde ve düşük fiyatlarla yurtdışına satarak ülkenin kaynaklarını ucuza elden çıkarmayı tercih etmektedir. Ayrıca Nadir Toprak Elementlerinin üretilmesi sürecinin Devlet eliyle yapılması suretiyle, çevre ve sağlık etki değerlendirme süreçlerinin titizlikle yapılması sağlanacaktır.

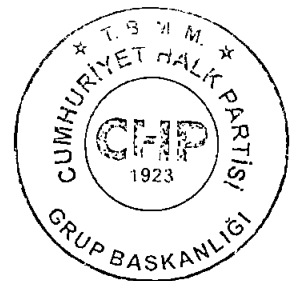
Nadir Toprak Elementlerinin uluslararası politikalar üzerinde var olan stratejik gücü ve günümüzde sürekli değişen dış politika dengeleri göz önüne alındığında ülkemizin gelecekte dışa bağımlı olmadan kendi ihtiyacını karşılayabilmesi için Beylikova'da kurulu İşletme Müdürlüğü ve endüstriyel tesis faaliyetlerinin önemi ortadadır. Bu yaklaşım, NTE gibi 21. yüzyılın "stratejik altını" sayılan bir kaynağı, tıpkı ham petrolü varil fiyatına satıp rafine edilmiş ürünü katbekat pahalıya geri almak gibi, Türkiye'nin ekonomik çıkarlarına ve teknolojik bağımsızlık hedefine aykırı biçimde değerlendirmektedir.

Nadir Toprak Elementlerinin küresel ölçekte yenilenebilir enerji alanı olmak üzere geniş kullanım alanlarının olması nedeniyle stratejik konumda bulunması, günümüz koşullarında yüksek teknoloji gerektiren ürünlere hammadde olarak kaynaklık etmesi sebebiyle ülkemize ekonomik olarak yüksek katma değer sağlama potansiyeli bulunmaktadır. Ancak Nadir Toprak Elementlerinin hammadde olarak yurtdışına satışı halinde, yüksek teknoloji gerektiren son ürünlerin ithal edilmesiyle cari açığın artması ve dışa bağımlılığın artması riski vardır.

Bu sebeple madenin Devlet eliyle işletilerek herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan veya bir prosesten geçirildikten sonra kamu yararını en çok gözeten ara ve nihai ürünler haline getirilerek satışının yapılması; ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlama, ülkemizin hem enerji güvenliğinin sağlanması hem de ekonomik kalkınması açısından stratejik bir avantaj sağlayacaktır. Yine madenin hammadde olarak yurtdışına satışının yasaklanması ve devlet eliyle işletilmesiyle, Nadir Toprak Elementlerine bağlı ürünlerde bağımsız bir yapı kazanılması ve uluslararası pazarda küresel tedarik zincirine çeşitlilik sunarak rekabete yönelik stratejik hamleler yapılabilir.

Bu kanun teklifiyle amaçlanan; Nadir Toprak Elementlerinin devlet eliyle aranması, işletilmesi ve işlenmesi, yine Nadir Toprak Elementlerinin hammadde olarak yurtdışına satışının yasaklanması suretiyle bu stratejik kaynakların millet yararına kullanılmasını güvence altına almaktır. Böylece Türkiye, kendi teknolojisini üreten, katma değeri kendi topraklarında yaratan, bağımsız ve güçlü bir sanayi yapısına kavuşacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 3213 sayılı Maden Kanununun ruhsata tabi maden grupları listesine Nadir Toprak Elementleri eklenmekte ve Kanunda açıkça sıralanmaktadır.

MADDE 2- Maden Kanununda tanımlanan Nadir Toprak Elementleri Grubundaki madenlerin aranması ve işletilmesinin sadece Devlet eliyle yapılacağı belirtilmekte; bu elementlerin hammadde olarak ihracı yasaklanmaktadır.

MADDE 3- Bu maddeyle, Maden Kanununda açıkça sıralanan, aranma ve işletilmesinin Devlet tekeline verildiği, yurtdışına ihracının yasaklandığı Nadir Toprak Elementlerinin çıkarılma ve işletilmesine dair bugüne kadar başka gerçek veya tüzel kişilere verilmiş ruhsatlar varsa iptal edileceği; bekleyen başvurular varsa bu başvuruların olumsuz sonuçlandırılacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

NADİR TOPRAK ELEMENTLERİNİN ÜLKE YARARINA KULLANILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/6/1985 Tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (VI) numaralı bendinden sonra gelmek üzere bent eklenmiştir.

“VII. Nadir Toprak Elementleri Grubu: Lantan, seryum, praseodim, neodimyum, prometyum, samaryum, itriyum, evropiyum, gadolinyum, terbiyum, disprosyum, holmiyum, terbium, tulum, iterbiyum ve lütesyum.”

MADDE 2- 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Nadir Toprak Elementlerinin İşlenmesi ve satışı:

Ek Madde 20- Bu Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (VII) numaralı bendinde sayılan Nadir Toprak Elementlerinin hammadde olarak yurtdışına satışı yasaktır.

Nadir Toprak Elementlerinin aranması ve işletilmesi Devlet eliyle yapılır.”

MADDE 3- 3213 sayılı Maden Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 47- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (VII) numaralı bendinde sıralanan Nadir Toprak Elementleri Grubunda yer alan madenlerle ilgili olarak gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerine verilmiş ruhsatlar iptal edilir, başvurular ise olumsuz değerlendirilerek sonuçlandırılır.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

